

Timing and Transgression

1. Rashi to Yeshayah 23:1

מארץ כתיים - הם הרומיים:

From the land of Kitim – The Romans

2. Radak to Yeshayah 23:1

ואנו רואים כי נבוכדנצר החריבה כמו שמפורש ביחזקאל. וכתים הם מבני יון, אם כן איך אמר "מארץ כתיים נגלה"? ופירש אדוני אבי ז"ל כי כתיים היו סוחרים הולכים לבבל ואמרו להם שיבאו לצר ויוכלו לתפוש אותה והם יעזרום ויבאו להם דרך הים:

We see that Nevuchadnezzar destroyed her, as is explained in Yechezkel. The Kitim are Greek, so how could it say, "She is exiled from the land of the Kitim"? My father explained that Kitim were merchants, who traveled to Babylon and told them to come to Tyre, that they could conquer it, and they would help them and come to them via the sea.

3. Abarbanel, Introduction to Chapter 23

האמנם מה שכתבו המפרשים שהחרבן אשר זכר ישעיהו ממנה בנבואה הזאת, הוא עצמו מה שזכר יחזקאל, הוא בעיני גם כן טעות מבואר, לפי שישעיהו לא זכר שיבוא נבוכדנצר עליה כמו שזכר יחזקאל... ובעבור זה כלו אמרתי שלא עלה סגנון אחד לשני הנביאים האלה בדבר הזה, ושהיו נבואותיהם מתחלפות עם היות ששניהם על צור נבאו. אבל ישעיהו זכר שתבא עליה השפלה כי יעלו עליה שודדים על ידי סנחריב... ואין ספק אצלי שהיה זה בימי חזקיהו... ולפי שבחרבן ירושלים הראשון שמחה ונתעלסה צור בחרבן בני יהודה, ולא זכר ברית אחים לא אהבת השכנות, לכן נגזרה על צור ועל צידון באותו עון החרבן והמפלה המוחלטת, ועל אותה המפלה השנית הגדולה המוחלטת, אשר באה עליהם על ידי נבוכדנצר מלך בבל נתבאר יחזקאל...

That which the commentators wrote, that the destruction mentioned by Yeshayah in this prophecy is the same as that mentioned by Yechezkel, is a clear error in my eyes. Yeshayah did not mention that Nevuchadnezzar would come upon [Tyre], as Yechezkel did... Because of all of these [reasons], I have said that the two prophets did not have the same *signon* in this matter. Their prophecies were different, even though both of them prophesied regarding Tyre. But Yeshayahu mentioned that Tyre would be brought low, for raiders would attack her via Sancherev... And I have no doubt that this was in the time of Chizkiyahu... And because, when Jerusalem was first destroyed, Tyre rejoiced at the destruction of Judea, and did not remember the covenant of brothers or the love of neighbours, therefore destruction and complete collapse were decreed for Tyre and Tzidon for that sin. And regarding that second, great, complete downfall, which came to them via King Nevuchadnezzar, Yechezkel prophesied...

4. Radak to Amos 1:9

גם זה בגלות בית שני, כי צר סמוכה ג"כ לא"י לפיכך אמר על הסגירם:

This was also in the exile of the Second Temple, for Tyre was close to Israel. Therefore it said, "For handing them over."

5. Abarbanel, Introduction to Chapter 23

ושניהם היו סמוכים לארץ ישראל, עד שהיו גונבים הנערים הקטנים משם, והיו מוכרים אותם ליונים להרחיקם מעל גבולם או ששבו אותם בגולה. Both of them were near Israel, to the point that they kidnapped youths from there and sold them to the Greeks, distancing them from their borders, or they took them captive in exile.

6. Abarbanel, Introduction to Chapter 23

ולחיות הנבואה הזאת מתיחסת לימי חזקיהו, על כן באה בזה המקום אחרי ספור שבנא לאליקים, ואחר כך תבוא נבואה "הנה ד' בוקק הארץ ובולקה" ושאר הנבואות אשר יבאו.

Because this prophecy related to the times of Chizkiyahu, therefore it came in this place, after the story of Shevna and Elyakim, and then came the prophecy of 24:1 and the rest of the ensuing prophecies.

7. Rabbi Moti Goldreich, נגיד על עמי ישראל

ניעזר בתואר "נגיד" ונאמר שצור איננה חלק מעם ישראל שנדחה אלא חלק מהגויים שהתקרב... ומהוה מעין קיום לנבואת ישעיהו (ב:ג): "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ד'..." אלו גויים שבונים את ביהמ"ק, שמעריכים את שלמה לא בזכות עושרו וכוחו כי אם בזכות חכמתו הרבה, ושמחים על כך שמחה גדולה (מלכים א ה:כא). הם מכירים כי "רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה" (דברים ד:ו). זהו פוטנציאל לעילא ולעילא, לא רק לאחד את הכוחות של ישראל ויהודה יחד לבנין הבית, כי אם לשתף גם את הגויים!... זהו שיא הפיסגה של האנושות כולה וזו היתה הציפיה מצור ומחירם מלכה.

We'll use the title *nagid* and say that Tyre is not a rejected part of the Israelite nation, but a portion of the nations drawn close... It is a form of fulfillment of Yeshayah's prophecy (2:3), "And many nations will go and say, 'Let us ascend to the mountain of Gd'"... These are the nations who build the Beit haMikdash, who value Solomon not for his wealth or strength but for his great wisdom, and they rejoice greatly for this (Kings I 5:21). They recognize that "This great nation is only a wise and understanding nation." This holds a greatly elevated potential, not only to unify the powers of Yisrael and Yehudah as one in building the Beit haMikdash, but even to bring in the nations as partners!... This is the height of all humanity, and this was the expectation for Tyre and for their King Hiram.

Overview

8. 23:1-14 The envelope

- 23:1 – Wail, Tarshish!
  - 23:2-6 – The fall of the seafaring economy
    - 23:7-9 – This is Divine punishment
  - 23:10-13 – The extent of the devastation
- 23:14 – Wail, Tarshish!

9. Talmud, Succah 52b

ארבעה מתחרט עליהן הקב"ה שבראם, ואלו הן: גלות, כשדים, וישמעאלים, ויצר הרע. גלות דכתיב "ועתה מה לי פה נאם ד' כי לקח עמי חנם וגו' (ישעיה נב:ה)" כשדים דכתיב "הן ארץ כשדים זה העם לא היה" ישמעאלים דכתיב "ישליו אהלים לשודדים ובטוחות למרגיזי קל לאשר הביא אלוך בידו (איוב יב:ו)" יצר הרע דכתיב "ואשר הרעתי (מיכה ד:ו)"

Gd regrets creating these four: Exile, Chaldeans, Ishmaelites and the evil nature....

10. Radak to Yeshayah 23:13

הנה בבל ונינוה וכל שאר הארץ שהיא ארץ כשדים היום זה, העם לא היה שם מקדם, כי אשור יסדה לציים... וכשדים היו בני כשד בן נחור וכבשו הארץ הזאת והיא נקראת היום "ארץ כשדים". ואשור יסדה מקדם, על כן נקרא הארץ ההיא בכלל "אשור"... אבל היא היום לבבל ולכשדים כי הם כבשוה והם הקימו בחוניו שהם היום, ועוררו ארמנותיה שהיו בה מתחלה ושמחה למפלה... ואמר כי אשור יסד זאת הארץ שיהיו שוכנים בה אותם יושבי אהלים בציה קודם זה. ואמר ענין הפסוק על צור, כלומר: אל יהי הדבר הזה פלא בעיניכם אם תחרב צור, כי הנה חיל כשדים שבאים להחריב ארצם גם כן היתה לאחר מתחילה, ואחר כן לקחוה הם מהראשונים והם עוד יקחוה אחרים מהם, כי כן מנהג העולם זה עולה וזה יורד, להודיע כי הקל הוא אדון כל הארץ...

Babylon, Nineveh and the rest of the land which is the Land of the Chaldeans today, this nation was not there originally, for Assyria established it for the *tziyyim*... And Chaldeans were descendants of Kesed son of Nachor, and they conquered that land, and today it is called "Land of the Chaldeans". Assyria originally established it, which is why it is included in "Assyria"... But today it belongs to Babylon and the Chaldeans, for they conquered it and they established the towers it has today, and they destroyed the palaces she had originally and made her a ruin... And he said that Assyria established this land in which the dwellers of tents in the ruined land had lived beforehand. And he recited this verse regarding Tyre, as if to say: Don't be shocked if Tyre is ruined, for the Chaldean forces which have come to destroy their land also formerly belonged to another, and then they took it from its first [residents], and yet others will take it from them, for that is the way of the world, this one ascends and this one descends – showing that Gd is Master of the world...

11. Malbim to Yeshayah 23:17

בימי כורש הרימה צור את ראשה והיתה סחר גוים...

In the days of Cyrus, Tyre raised their head and was a merchant among the nations...

12. Talmud, Sanhedrin 99a

רבי אליעזר אומר ימות המשיח ארבעים שנה שנאמר... רבי אלעזר בן עזריה אומר שבעים שנה שנאמר "והיה ביום ההוא ונשכחת צר שבעים שנה כימי מלך אחד", איזהו מלך מיוחד? הוי אומר זה משיח.

Rabbi Eliezer said: The days of the Messiah will be forty years... Rabbi Elazar ben Azaryah said seventy years, as in Yeshayah 23:15. Who is "the special king?" This is Mashiach.

13. Talmud, Pesachim 50a

מאי "כנעני"? אילימא כנעני ממש, אפשר בא אברהם והזהיר את יצחק בא יצחק והזהיר את יעקב, ויהודה אזיל ונסיב?? אלא אמר רשב"ל בת גברא תגרא, דכתיב "כנען בידו מאזני מרמה (הושע יב:ח)" ואיבעית אימא מהכא "אשר סחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ".
What is *Canaanite* [whose daughter Yehudah married]? If it is an actual Canaanite – can it be that Avraham would have warned Yitzchak, and Yitzchak would have warned Yaakov, and then Yehudah would have wedded one?! Rather, Reish Lakish said: The daughter of a merchant, as in Hoshea 12:8, or Yeshayah 23:8.

14. Prof. Amos Chacham, Daat Mikra to Yeshayah I, pg. 244 footnote 10

מסתבר, שמעיקרו 'כנעני' הוא כינוי לעם הצידונים, שהתייחס על כנען בן חם בן נח. ומשום שעסקו במסחר הפך 'כנעני' להיות כינוי לסוחר. Logically, at the start *Canaanite* referred to the Tzidonim, who traced to Canaan son of Cham son of Noach. And because they were traders, *Canaanite* became a term for a merchant.

Theme: The downfall of the seafaring economy

15. Rashi to Yeshayah 23:2

התאבלו ושבו דומים יושבי אי הים. למה? סוחר צידון עוברי ימים היו רגלים למלאות כל סחורה, עכשיו כשתפול צור תפול צידון עמה...

16. Malbim to Yeshayah 23:2-4

דמו. צידון היתה סמוכה אל צור, ובעת שלות צור לא היתה נחשבת לכלום, ואחר מפלתה הוסב כל המסחר אל צידון ונתעשרה מאד, עד שנחרבה אח"כ גם היא ע"י נבוכדנצר. ומצייר כי צידון מתאבלת על צור, כי היה לאנשי צידון אז היזק רב... והנביא אומר להם, "דמו אתם יושבי אי, למה תבכו על חורבן צור? בפרטות אתה סחר צידון למה תבכה? הלא מעתה עבר ים ימלאוך בסחורה, כי יסוב המסחר אליך וחסרונך בצור יתמלא עתה כפלים..."
בושי צידון. אבל ישוב המליץ מדבריו, אומר "אל תדמי", לחנם התחלת לשמוח על מפלת צור ועל שהוסב מסחרה אליך, בושי על שמחתך זאת, כי זה גרם גם חורבןך, וע"י הצלחתך עתה בא האויב גם להחריבך:

17. Faith in commercial success Yoel 4:4-8, Yechezkel 26:2, Yechezkel 28:5

18. Rashi to Yeshayah 23:15

ונשכחת כוונה ששכחה אוהביה, אף היא תשכח מאין סוחרים ותגרים פונים אליה לפי שתהיה חריבה:

19. Ibn Ezra to Yeshayah 23:16

כי הזונה הנשכחה תסובב העיר והיא מנגנת אולי תזכר, וכן צור תשלח ספרים אל כל סביבותיה אולי יבאו הסוחרים אליה כאשר בראשונה:

20. Abarbanel to Yeshayah 23:18

ושלהיות צור וירושלם מאויבי סנחריב, היו אוהבים זה לזה, והיתה שולחת סחורה ומתנות אל בית ד'.

21. Ibn Ezra to Yeshayah 23:18

ליושבים לפני ד', הם גלות ירושלם בשובם בימי כורש

22. Rashi to Yeshayah 23:18

עתידי צדיקים לבוז אותה כשיבא מלך המשיח:

Questions for Review

- When was Tyre our ally? When were they our enemies?
- Amos 1:9-10, Yoel 4:4-8 and Yechezkel (26-28) also spoke of Tyre's downfall. How do their descriptions of Tyre's sin influence commentators here?
- When is the foreseen downfall of Tyre supposed to take place, according to most commentators and according to Abarbanel?
- What is the point of the envelope structure in 23:1-14?
- The theme is the downfall of those who had been financially successful. But when and how will their product return, and be turned to the service of Gd?